

คุณค่าด้านสังคม

ในวรรณคดีและวรรณกรรม

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

วรรณคดีเป็นเครื่องแสดงออกทางสังคม

แหล่งกำเนิดของวรรณคดี = ผู้คน+สภาพแวดล้อมในสังคมที่ผู้ประพันธ์พบเห็น

วรรณคดีจึงสะท้อนลักษณะของสังคม

เมื่อสังคมพัฒนาไปตามยุคสมัย วรรณคดีก็มีวิวัฒนาการสอดคล้องกับ
ลักษณะของสังคม

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ในวรรณคดีและวรรณกรรมทั่วไป ผู้แต่งมักสอดแทรกความรู้
ความคิด และอารมณ์ สะท้อนวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี
ความเชื่อ ค่านิยมของคนในสังคมสมัยนั้น ๆ

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ผู้อ่านจึงสามารถนำเรื่องราวที่อ่านไปคิด พิจารณาความรู้
และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

วรรณคดีไทยสะท้อนความเชื่อของคนในสังคม

ความเชื่ออยู่คู่กับวิถีชีวิตของคนไทยมาโดยตลอด จะปรากฏในวรรณคดีส่วนใหญ่ของไทยที่เต็มไปด้วยความเชื่อในด้านต่าง ๆ ของคนในสังคม เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน ความเชื่อเรื่องกรรม

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ความเชื่อเรื่องบุญบาป

สิ่งใดในโลกล้วน

อนิจจัง

คงแต่บาปบุญยัง

เที่ยงแท้

คือเงาติดตัวตรึง

ตรึงแน่น อยู่มา

ตามแต่บุญบาปแล

ก่อก่อรักษา

(ลิลิตพระลอ)

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์

ดูจะให้วิชาสารพัด

ท่องที่เอ็งจะตีตั้งจินตา

เณรแก้วรับแล้วกินชานหมาก

ไม่แตกไม่บวบตั้งทุบหิน

ให้ชะงัดเวทมนตร์พระคาถา

แล้วคายชานหมากมาให้เณรกิน

ขริ้วต่อยด้วยสากแทบหัวบิ่น

ท่านขริ้วหัวเราะตื่นคาก ๆ ไป

(ขุนช้างขุนแผน)

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ความเชื่อเรื่องความฝัน

“สิ้นฝันครั้นตื่นตกประหม่า
เล่าความบอกพ่อด้วยกลัวภัย
ไต่เตียงเสียงหนูก็กุกกก
ยั้งหวาดหวั่นพรื่นตัวกลัวมรณา
ครานั้นขุนแผนแสนสนิท
ครั้งนี้ น่าจะมีอันตราย

หวัดพวากอดพ่อสะอื้นให้
ประหลาดใจน้องฝันพรื่นอุรา
แมงมุมที่ริมฟา
ตั้งวิญญานางจะพราวไปจากกาย
ฟังความตามนิมิตก็ใจหาย
ฝันร้ายสาหัสตัดตำรา”

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึก ความคิดหรือความเชื่อของมนุษย์
ว่าสิ่งใดมีความหมาย หรือมีความสำคัญต่อตนหรือกลุ่มของตน

ค่านิยมจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในการเลือกกระทำ
สิ่งหนึ่ง

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ค่านิยมอาจถ่ายทอดให้กันได้ เมื่อได้รับการปลูกฝัง หรือได้เห็น
แบบอย่างและอาจถ่ายทอดในระหว่างคนรุ่นเดียวกัน หรือจากคนรุ่น
หนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งก็ได้

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ค่านิยมยังคลุมไปถึงความเชื่อถืออาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับ

ครอบครัว สังคม การเมือง การศึกษา เศรษฐกิจ ค่านิยมทางด้าน

วัฒนธรรม

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ค่านิยมเกี่ยวกับความงามของสตรี

บ้านบ่อน้ำบกกแห่ง

ไปเห็น

บ่อนตรรกขังเป็น

เลือดไล่

อำเภอแม่แบบเบญ-

จลักษ์ณ์ เรียมเอย

มาขับอัสสุชลให้

พี่แล้วจักลา

(นิราศนรินทร์คำโคลง)

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ค่านิยมเกี่ยวกับแนวคิดชายเป็นใหญ่

ปากหนึ่งว่าไอ้ขวัญเนตร
เจ้าจะรองบาทหลายพระจักรา
ปากสองว่าแม่จงเจียมจิต
สิ่งใดซึ่งระกายเป็นราศี
ปากสามอันความซึ่งสังวาส
ประดับด้วยแสนสนมบริวาร

บิตุเรศจะสิ้นสังขาร
อุตสำหรับงรักภักดี
สำคัญคิดว่าเป็นทาสี
อย่าให้เคืองธุลีบทมลาย
สำหรับราชกษัตริย์มหาศาล
อย่าก่อการหึงหวงไม่ควรนุก

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ค่านิยมเกี่ยวกับการเคารพผู้อาวุโส

มีสืนอย่าอวดมั่ง

ผู้เฒ่าสั่งจงจำความ

อย่าขัดแย้งผู้ใหญ่

อย่าไฟตนให้เกิน

ครูบาสอนอย่าโกรธ

โทษตนพิศพังรู้

(สุภาวดีพระร่วง)

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

ค่านิยมเกี่ยวกับการเกื้อหนุนและจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์

หึงห้อยอย่างแข่งไฟ

อย่าปองภัยต่อท้าว

เผาทั่วไทอย่างทรนง

ภักดีจงอย่าเกียด

เจ้าเคียดอย่าเคียดตอบ

นอบนบใจใสสุทร

(สุภาพิตพระร่วง)

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

EX. ข้อใดไม่มีความเชื่อ

1. เป็นเคราะห์กรรมจำพลัดพราก	เอ็งผลจากเบญจเพสแล้วหรือหลาน
2. แล้วทำพงอิทธิเจเข้าเจิมพัคตร	คนเห็นคนทักรักทุกหน้า
3. จึงอ่านอาคมขลังตั้งใจ	สะกดให้นิทราทิ้งธานี
4. วันพฤหัสบดีนี้ตีนักหนา	อัยกาจะสอนหนังสือให้
5. ลูกเอ๋ยเป็นกำพร้าวระบิดา	สุริยวงศ์พงศาไม่เห็นพัคตร

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

EX. ข้อใดแสดงค่านิยม

1. ถึงญาติตายภายหลังให้ลือชื่อ	ว่าใจซื่อถือสัตย์บริสุทธ์
2. ประเพณีตีงูให้หลังหัก	มันก็มักทำร้ายเมื่อภายหลัง
3. อันเจ็บปวดยวดยิ่งทุกสิ่งมี	ไม่เท่าที่เจ็บช้ำระกำรัก
4. คิดคำนึงถึงมิตรแต่ก่อนเก่า	นิจจาเจ้าเห็นห่างร้างพิสมัย
5. ใครจะอยู่คำฟ้าทั้งตาปี	ถึงพระสุสีอันทรจันทรย์อมบรรลัย

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

EX. ข้อใดไม่มีความเชื่อ

1. เป็นกรรมแล้วแก้วตาอย่าร้องไห้	จงหักใจเสียเถิดน้องอย่าหมองศรี
2. อันเจ็บปวดยวดยิ่งทุกสิ่งมี	ไม่เท่าที่เจ็บช้ำระกำรัก
3. ข้าจะกำบังกายหายตน	ไปกลางพลขาศึกไม่นึกขาม
4. น้ำมันพรายน้ำมันจันทน์เสกสรรบ่น	เคยคุ้มขังบังตนแต่ไรมา
5. ว่าพลาทงทางร้ายพระคาถา	บันดาลเป็นภูษาฟ้าพ่อน

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

EX. ข้อใดแสดงค่านิยม

1. กวายเป็นพระองค์ทรงธรรม	จะไต่มีเกียรติยศปรากฏไป
2. ตั้งพระยาสิทธิราชอันกราบเกรี้ยว	อยู่ถ้าเดี่ยวสองตัวเห็นไม่ได้
3. อันความช่วยเหลือมระคนปนกับดี	ถ้าตีมีชื่อก็มีอยู่ที่นั่น
4. เมื่อแรกเชื่อว่าเนื้อกับทิมแท้	มาแปรเป็นพลอยหุงไปเสียได้
5. ตัวยพឹងแรกรู้จักความรักนั้น	ก็สำคัญทุกอย่างแต่ข้างดี

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

EX. ข้อใดไม่มีความเชื่อ

1. เมื่อเวลารাত্রีจะมีเหตุ	จึงอาเพศสาหัสใหญ่ให้ประจักษ์
2. ครั้นพลบค่ำย่าแสงสุริยา	เสียงฟ้าร้องต้องตำราฤกษ์ดี
3. อันน้ำใจสตรีนี้ไซ้	ยากที่จะหยิ่งไต้ตั้งจินดา
4. นายไพร่แต่ตนอลหม่าน	ปลุกเสกเครื่องอาบน่านคาภา
5. ร่ายเวทวิธีบริกรรม	ทมน้ำในท้องกระแสราร

คุณค่าด้านสังคมในวรรณคดีและวรรณกรรม

EX. ข้อใดไม่กล่าวถึงค่านิยม

1. อนึ่งไม่ทรยศเจ้าข้าแตน **ก็เป็นคนเลิศโลกยอมลือชา**
2. จะตายตามความสัตย์ปฏิญาณ **มิให้พิตมาถึงเจ้าคุณ**
3. ลูกหมายว่าจะตายกับฟ้าเจ้า **แทนคุณแม่เจ้าจนเป็นพี่**
4. จึงปราศรัยไต่ถามความบูรณ **ขอเชิญท่านชี้แจงให้แจ้งใจ**
5. สามภักดิ์รักกษัตริย์สวัสดี **จะได้มีเกียรติยศปรากฏไป**